

MURSKÉ NOVINE

Uredništvo in upravništvo v
MURSKI SOBOTI.
Oglasi po tarifu.

Izhajajo vsako nedeljo.

Posamezna številka 1-25 Din.

Naročnina: za celo leto 48 D
za pol leta 24 „
za četrt leta 12 „
za 1 mesec 4 „

Zakaj?

— r. Čim večša je kultura prirednom ljudstvu, tem večša je potreba po dobri novini. Čim bogše novine ima edno ljudstvo, tem večša je njegova kultura. Zvünski človek sodi njemu nepoznano, tuje ljudstvo ravno po njegovi novini. V novini se kaže, kako daleč je napredovalo ljudstvo v svojih kulturnih, verstvenih, socijalnih prashanjih.

Z novinami prihaja napredek, šteroga je v šteremkoli prashnji dosežno eden narod, k nam. Z novinami pa tudi mi sami zvünkim narodom glasimo, kak daleč smo sami napredovali.

Dobre novine so naš najboljši vučitel. Dobre novine, pravim ar slabe so lejko za nas največša nesreča. Dobre novine pa so te, gda se bojujejo samo za istino, pa tudi te za istino, čiravno nam izstina je nej po godi. Či smo sami nej vredni, nas dobre novine obsodijo, pokazujejo na naše pehe in napake in nas opominajo.

Novine so tisti inštrument, po šterom naše nevole, želenja, glasimo. Njuv glas se čuje na kompetentnim mesti in se ga v račun zeme. Čim bol se ljudstvo drži svojih novin, pa se v njih oglašajo, toliko jakši je ta njuv glas. Vödavanye ednih dobrih novin ni v interesi tistih, šteri njih vödavajo, liki v interesi ljudstva. Ljudski interesi so pri tem zadeti, zato je tudi dolžnost naroda samoga, ka svoje novine podpira.

S temi cili se je odločilo naš konzorcij, vödavati „Murske Novine“. One morejo biti glasnik našega ljudstva na obeh straneh Mure; one ščejo glasiti naše nevole, želenja, ka se nas čuje. Čim bol de nas ljudstvo podpiralo, večšo moč do naše novine imele; večša moč pa je samo v interesu krajine in ljudstva, za koga so te novine namenjene.

Ar ljubimo istino, nam je demagogija ali farbanje ljudstva tuje, nepoznamo. Resnični, splošni interesi so nam pred očmi, pa če tudi de to ednomi ali druge-

Prazne šole.

Klerikalni minister za prosveto g. Korošec nešče poslati učitelje v Prekmurje, prej ka nega penez in zato so ešče danes prazne šole v Dolnjih Slavečih, Genterovcih, Ilođu. Motvarjevcih, Otovcih, Pečarovcih, Petrovcih, Sebeborcih, Sta-

njevcih, Trdkovi in v Vadareih.

Reči in piši, dragi prekmurec, 11 šol brezi učitelja! Klerikalci se baš nikaj ne brigajo za prekmurske šole, njim je glavno, ka so postali ministri, ka si punijo žepel Sve obečajo in nikaj ne napravijo.

Briga nove vlade za Prekmurje.

Gda je bila naša deca pri krali na Bledu, je prosila vladara za meščansko šolo v Murski Soboti. Kral je to zagotovo. Dönok je to leto odpreti samo 3. in 4. razred. V soboto, 27. 9. pa je naednok prišlo od vlade dekret, ka se more včas 3. razred zapreiti. Ino zaprli so ga, 14 dni že se je učila deca v 3 razredi, zdaj pa je naednok morala henjati in iti — kama? Druge šole njih gor ne vzemejo, ar so že začno-

le s poukom zgubljenja je ta naša deca, zgubljeno dosedanje njuvo šolanje, zgubljeni stroški, štere so imeli stariši s šolanjem dece. Ali je vlada na to našo nesrečo mislila. Ali je nej to delo eno naj bole nekulturnih del, štero je nova vlada napravila Prekmurju? Stariši in društva so se obrnile na vlado, ka se naj 3. razred zopet odpre. Tirajmo v imenu Prekmurja, ka vlada tej škandal popravi.

Tožbe proti ministrom.

Gda je pred tremi meseci gori stopila nova vlada, v šteroj so tudi „Slovenska ljudska stranka“ ali kak se jo v Prekmurju nazivlje, »Kmečka zveza« (kleklova partaja), je napovedala boj korupcija: začnola je preiskavati delo prvejših ministrov in, kak pravi, našla dosti nepoštenja, zategadel de vlada v parlamentu tožbe vložila proti ništernim radikalnim ministrom radi njuvega dela. Nasproti temu pa so radikalni sklenoli, ka do oni tudi tožbe vložili proti ništernim današnjim in indašnjim ministrom, šteri so v partajah, kak se zdaj na vladi,

radi toga, ar so tudi tej, kak radikalni pravijo, kak ministri nej delali v redi. Pri tom bi bile zadete Muslimani (bosanski Turki), Radičevci in tudi Slovenska ljudska stranka. Ni jedna partaja pa ne more posvedočiti, ka so tudi demokrati bili nepošteni, gda so bili na vladi. To je za demokrate naj lepše priznanje in posvedočenje. Mi želejmo, ka se te tožbe v istini vložijo in do konca spelajo; ljudstvo ima pravico znati, gde so naši kvarljivci in kako se dela z državnimi pejneci, štere ljudstvo z dačo žmetno sknpaj znosi.

mu nej povoli. Kritiziranje napak, grehov homo vršili s cilom, da njih odpravimo, zboljšamo, nej kak zato, ka sploj kritiziramo.

Železnica M. Sobota—Ormož de v kratkom odprejta. Stem stopi Prekmurje eden velki stopaj bliže k svoji državi, verstveni stališ de se sploj spremeno s približanjem Prekmurja našim bratom ovkraj Mure. To dejstvo ščejo naše novine v račun zeti, pa biti glasilo ljudstva na obeh bregovih Mure. Biti ščejo pot, po šteroj mo se spoznavali in

vkupno hodili v boj za naše pravice.

Kdor je pošten, on mora spoznati naše cile in delo za pravo in pošteno. Či pa ednok to spozna, je njegova dužnost, ka stopi v naše kolo i nam pomaga.

Zategadelo vabim Vas vse obmurce k sodelovanju pri „Murskih Novinah“. Čim večša de Vaša pomoč, telko jakše do naše novine. Čim jakše bodo „Murske Novine“, tem večša de njihova korist za celo ljudstvo. Konzorcij „Murskih Novin“.

Papež proti politiziranju duhovnikov.

Po naročilu papež je njegov državni tajnik Kardinal Gaspari razposlal preminoči teden vsem škofom eden cirkular, po šterom prepoveduje, ka bi se duhovniki ešče nadale brigali za politiko, Papež je sprevidel, da duhovnik, šteri se meša v politiko, s svojim politiziranjem dela samo sovraštvo med ljudmi mesto da bi jih k ljubezni vodo. Zrok toj prepovedi so bili italjanski duhovniki, šteri so se preveč mešali v politiko, na prave Kristusove namene pa so pozabili. Tudi pa nas Slovence je ta prepoved trnok važna, samo či do naši duhovniki jo šteli ubogati.

Železniška proga M. Sobota—Ormož.

V Ljutomer je prišlo šest vagonov železniških tračnic za Prekmurje. Tračnice se že polagajo na železniški most prek Mure, tako, da bode mogočno dovažati z vlakom za železnico na prekmurski strani potrebni material. Postaja v Beltincih bo že skoron gotova in prihodnji teden se začne zidati nova čuvajnica v Murski Soboti. Ako bode ostalo lepo vremen, se bomo baje že ob novem letu vozili.

Imenovanje šolskih nadzornikov za Prekmurje.

Minister za prosveto g. Korošec je imenoval za okr. šol. nadzornika v Murski Soboti učitelja v Gančanih Aleksander Nežimo in za okraj D. Lendavo pa učitelja v Vidoncih Julija Kontlera.

Prvi obrok nemških reparacij. Jugoslavija dobi 3 milj. 375000 zlatih mark.

Iz reparacijskega kontingenta, ki ga ima Nemčija za plačati za leto 1924/25, ki znaša 1 milijardo zlatih mark, je do sedaj Nemčija izplačala dvanajsti del. Od te vsote dobi Jugoslavija 3,375.000 zlatih mark.

NOVICE.

— Današnje-prvo-število „Murskih Novin“ poslali smo na ogled na naslove, ki so nam bili znani; ker pa nam še danes niso bile poštne položnice na razpolago, prosimo cenjene naročnike, da nam takrat pošljejo naročnino s pošto nakaznico. Naročnina znaša do konca leta 12 Dinarjev.

Uprava.
— Izpremembe v šolski upravi. Minister g. Korošec je odstavil višjega šolskega nadzornika za Prekmurje Engelbert Gangla od službene dužnosti ter je imenoval za višjega šolskega nadzornika za mariborsko oblast Lužar Fortunata, nadučitelja, sedaj na službi pri prosvetnemu oddelku za Slovenijo v Ljubljani.

— Izpremembe v šolski službi. Počakaj Cilka, učiteljica in upraviteljica v Predanovcih je premeščena v Dolgo Vas za učiteljico. Gergič Jurij, učitelj v Turnišču, je premeščen na Benico pri Dolnji Lendavi. Kiferle Ljudmila, učiteljica v Adrijancih je premeščena v Ženavljah. Tauzes Marija, učiteljica v Ženavljah je premeščena za upraviteljico v Adrijancih. Šprager Ferdo, učitelj v Beltincih je imenovan za stalnega upravitelja v Beltincih. Veršes Aladar, učitelj v Fokovecih je imenovan za stalnega upravitelja v istotam. Pojbič Julij je imenovan za stalnega upravitelja v Gornjih Slavečih. Bantan Ana je imenovana za stalno učiteljico v Mačkovcih. Lipai Vendel je imenovan za stalnega upravitelja v Prosenjakovcih.

— Lovska zabava v Murski Soboti. V nedeljo 5. t. m. se obeta izvanredna zabava. V drevoredu med bakovskim in kroškim marofom se bode streljalo na zajce, ki bodo smukali iz grma. Streljali bodo samo člani lovsk. društva. Istega dne se vrši občni zbor društva ob 11^h pri Turku v M. Soboti. Vsi lovci se vabijo, da se vpišejo v podružnico slov. lovskega društva v Ljubljani, v M. Soboti. Člane sprejema g. ravnatelj Košir in g. Turk gostiln. v M. Soboti do 5. t. m. do 11^h. — Med strelanjem bode igrala ciganska godba. Na razpolago bodo tudi pijače in jedila. Torej pridite vsi.

— Prekmurska banka d. d. prej Mnaszombati Takarékpénztár v Murski Soboti je podarila podpornemu fondu društva javnih nameščencev in vpokojencev v Murski Soboti znesek po 1000 Din. Za to velikodušno darilo izreka društveni odbor upravne-mu svetu Prekmurske banke ter posebno pa ravnatelju g. Hiršlu najiskrenejšo zahvalo.

— Razpisane službe. Pri okrajnem sodišču v Murski Soboti se odda služba poduradnika. Pravilno kolekovane prošnje naj se vložijo do 25. oktobra t. l. po službenem potu okrajnemu sodišču v Mariboru. — Pri okrajnem sodišču v Murski Soboti se odda mesto eksekutorja. Prošnje naj se vpošljejo najkasneje do 25. oktobra t. l. — Pri okrajnem sodišču v Ljutomeru se odda služba sodnega sluga. Prošnje je vložiti potom okrajnega sodišča do 24. oktobra

1924. na predsedništvo okrožnega sodišča v Mariboru.

— Ogenj. V sredo, 1. oktobra je iz neznanoga ogenj vovdaro na poslopjih Vlač Franca v Vadarcih. Poslopja (hrami) so zgoreli.

— Lastovke je lovil Nekega R. H. 18 letnega fanta iz Moravci so zaprli za tega voljo, ker se ga je našlo pri nepoštenem delu pri kravi v štali. Ko ga je 12 letna deklina, ki ga je našla pri tem delu pitala: „Rudi ka pa delaš?“ je rekel „Lastavice lovim.“ Zdaj pa premišlavlja svojo slabo delo v zaporu okrožnega sodišča v Mariboru in čaka na sud.

— Či ščeš v nebesa, plačaj. Na goričkom je eden katoliški duhovnik, šteri za pot, gda ide k betežniku na spoved ali prečiščenje, računa za sakši kilometer 6 Din. kak državni uradniki. Gda smo to čuli, smo nej mogli vervati, ali dobili smo polno glasov. ka je to istina. Ljudstvo je razburjeno in se zgučava, ka de prestopilo na evangeličansko vero. Dužnost po pravdi in cerkvenom nauki je, ka je spoved in prečiščenje zobston, te duhovnik pa se za to nebriga. Mi za ednok ine toga duhovnika zamolčimo, či pa de šlo to nadale, mo ga objavili.

— Jugoslovanski novinar v Sofiji Bruno Herenda aretiran. V Sofiji je bil pred kratkim časom aretiran jugoslovanski posebni novinar beogradskega „Vremena“ Bruno Herenda, češ, da je razširjal tendenciozne vesti. Bil je aretiran na kolodvoru baš v onem času, ko je hotel nekemu zaupniku odati pismo s poročilom o položaju na Bolgarskem. Zastopnik našega poslanika v Sofiji je pri bolgarskem zunanjem ministru protestiral, katero se je Herenda izpustilo na svobodo.

— V parki v Murski Soboti ne ga klopi, kama bi se človek sedo. Či prašaj zakaj, pravijo da ljudje ponoči klopi razbijejo. In istina, tu pa tam se vidi razbita klop. To delo razbijanje je grdo svedočanstvo za našo civilizacijo, pa bi želeli imeni vsih, naj se ednok z razbijanjem hejnja. Što zazna za koga takšega razbijalca naj je gorzglasil v zaslužen kaznen.

— G. učitelj R. iz S. je vedno v Murski Soboti. Ali nima tam nič dela ali pa mu je še vedno žal po „neredu“ na šoli v Murski Soboti, kate-rega že pol leta preganja.

— Protektor za novi režim išče klijente. Pogoji: šunka, krčica, značaja ni treba.

— Radi — dolarji. Na vprašanje, zakoj je dolar spadno, je odgovoro eden goričanec: „Veja pa je to delo Radič, ar je šo v vlado.“

— Premalo zemlje je meo. Adam Horvat posestnik iz Berkovec je prestavo mejnik med njegovim logom in logom Ivana Kotlar. Zaj je pa prek dani okrožnemo sodišči v Mariboru zavolo goljafije, kjer za lejko za par mesecev zaprejo. Puste ljudje mejnike pri miri.

— Na Štajeri je lumpao. Neki A. g. iz Prekmurja je začetkom septembra v Radencih celo den pio z ednov veselov Štajerkov. Na večer pa sta šla vküper spat na en škedenj. Ker je bio vrlo pijan je hitro zaspao. Štajerka pa jemi je iz žepke pejneze pobrala, poleg toga pa še je verti od škedenja eno kokoš vkradnola in si v ceker djala. Vert pa jo je vgojno ob 4 vöri v seni najšo in ji kokoš in pejneze vkrajevzeo ter vse vküp orožnikom prekdao. Vesela Štajerka je v vouzi, prekmurca pa zaj glavaboli zakaj je takši ženski zavü-pao. Toga bi jemi nej trbelo ar je že 60 let star.

— Tedenski izkaz o stanju bolnikov v bolnicah pod državno upravo v Sloveniji. Stanje dne 13. septembra 1924. Splošna bolnica v Ljubljani (z otroško bolnico 359. Bolnica za ženske bolezni v Ljubljani 41. Zavod za umobolne v Ljubljani 248. Zavod za umobolne na Studenem 316. Splošna bolnica v Mariboru 129. Javna bolnica v Celju 180. Javna bolnica v Brežicah 25. Javna bolnica v Slovenjgradcu 37. Javna bolnica v Murski Soboti 52. Javna bolnica v Ptuj 35. Wirlanica v Ptuj 108. Wirlanica v Vojniku 158. Skupaj 1688,

— Griža se je pojavila v so-bočkem okraju. Pred par dnevi sta bila sprejeta radi te bolezni v tukajšnji bolnico dva moška in sicer eden iz Kroga drugi pa iz Kuštanovec.

SPORT.

S. K. Mercur, Maribor — S. K. Mura, Murska Šobota.

Dne 28. septembra vršila se je v Mariboru na igrišču I. S. S. K. Maribor prva prvenstven tekma med označenima drugorazrednima moštvoma. Igra je zaključila v razmerju 6:1 v korist Mercurja. Vsi prvi nastopi so šele šola za novo moštvo Mure, vendar je igra pokazala, da je moštvo od početka že precej napredovalo. Na podlagi teh tekem ustanoviti bo mogoče, kje je mesto za posameznega igralca. Novo uvrščeno moštvo pokazalo je, da bo mnogo pripomoglo do hitrejšega napredovanja. Dobri so bili Gregorič, Čiček in Hočevar, zadostovali Novak in Simon. Ostali so bili v slabši, nekateri v zelo slabi konstalaciji. Le z izdatnim trainingom dosežete nasprotna vrata.

S. K. Ptuj — S. K. Mura.

Dne 5. t. m. vrši se prvenstvena tekma med tema moštvoma v Ptuj. Novo igrišče, nepoznano moštvo S. K. Ptuj stoji na višini S. K. Mercurja. Za training vreme neugodno. Sestanek in odhod določi načelnik.

Sportni naraščaj v S. K. Mura.

Smotreno delo športa obstoji tudi v skrbi za izvežbanje naraščaja, ki naj zasigura klubu daljši obstoj, kakor bi mu bil inače odmerjen.

Daljši sistematični training usposoblja mladino, da more kedaj časno zastopati sport na igriščih. V interesu vsakega, ki se hoče nameniti sportu, razvijati svoje telo po gotovih smernicah, krepiti si zdravje, pa je nujno potrebno, da se odloči za to že v mladosti, ko so njegovi udi še gibčni, lahki. Ni potrebno naštevati koristi sistematičnega gojenja sporta, saj je sport danes svetovni izraz volje ravnati se po načelu »Zdrava duša v zdravem telesu«. Med raznimi panogami sporta priljubljena sta zelo nogomet in hazena. Odlikuje jih pri tem okolnost, da se vrši to vežbanje v naravi, na svežem zraku.

Namen ustanovitve S. K. Mura temelji ravno na tem, da se poda mladini nekaj za isto koristnega in zabavnega.

Zato poziva S. K. Mura stariše vse mladine, ki je za izvajanje tega sporta sposobna in zdrava, da nava-jajo svojo deco do te zabave in jo vpišejo v naraščaj S. K. Mura.

Naraščaj se bo delil v 3 kategorije, in sicer v I. od 16—18 let, v II. od 14—16 let in v III. od 12—14 let.

Vežbanje se bo vršilo ob določenih dneh in urah za vsako kategorijo posebej. Vsako vežbanje bo vedno pod nadzorstvom starejših in od kluba določenih članov.

Prijave sprejema klubov tajnik g. Lipics v Slavenski banki. Kot članarina je za naraščaj v kritje nabav orodja določen mesečni prispevek 5 D.

Pri tej priliki opozarjamo, da ne sme nihče igrati na klubovem igrišču, ki ni član kluba oziroma naraščaja, naraščaj pa tudi izključno ob za to določenem dnevu in času.

Klub je prepričan, da bodo starši znali ceniti ta njegov poziv. Z ozirom, da se bo sprejelo le gotovo število naraščaja radi možnosti boljšega nadzorstva, poziva k čimprejšnji prijavi.

Onim članom naraščaja, ki ne bi zadoščali pouku v šoli odzvel bo odbor S. K. Mura pravico udeleževati se iger in vežb toliko časa, dokler ne dosežejo v šoli dovolj uspehov. Klub se nada, da je ustvaril s tem nekaj koristnega za zdravje in zabavo mladine v veselje starišev samih. Mladina, na igrišče naraščaja! — ODBOR S. K. MURA.

NAJNOVEJŠE.

Radičevci ne grejo v vlado. Vsa pogajanja so brez uspeha. Položaj vlade je zelo težaven.

Ker je Radič odklonil garancije, katere je od njega zahteval ministerski predsednik Davidovič, je gotovo, da Radičevci ne bodo šli v vlado. Vlada vedno in vedno išče novi izhod iz te krize, pa ga ne more najti. Notranji ministar g. Petrovič se neprestano

vozi iz Beograda v Zagreb in nazaj, vendar vse brezuspešno. Kakor vse kaže bomo mogoče v kratkom doživeli politične spremembe. Jasno je, da sedanja vlada, ako ji odpove Radič svojo podporo, mora takoj demisionirati, ker bode v ogromni manjšini.

GOSPODARSTVO.

Ljutomerskim konjerejcem!

Uspehi ljutomerskih konjev na dirkah, na Cvenu in posebno v Mariboru so pokazali, kakor daleč je napredovala ljutomerska konjereja tekom zadnjih dvajset let. Ob priliki letošnje spomladonske dirke v Mariboru je dosegla 5 letna »Koketka« last g. Bunderla iz Veržaja hitrost 1:32. To je do danes največja hitrost konja, ki je bil rojen in vzgojen v ljutomerskem okraju. Pri jesenski dirki v Mariboru pa je dosegel 5 letni žrebec »Pozor«, last gosp. Pilipiča iz Starenovevsi hitrost 1:37.

Oba konja sta danes najhitrejša in obenem tudi najboljša konja ljutomerskega okraja. Upoštevati se mora pri tem, kar je posebno važno za kmečke posestnike da se oba konja uporabljata tudi za poljska dela. Omeniti se še mora, da še »Pozor« ni dosegel svoje najvišje hitrosti ter je prav sigurno da bo prihodnje leto tekel 1:33. Stem bo vzgojen na domačih tleh eden najboljših žrebcev in nujno je potrebno da se začne za njega zanimati država, da bo ostal ohranjen domači konjereji.

Ljutomerski konji dirkači so danes znani po celi Jugoslaviji in tudi po celi Nemški Avstriji. Njih vzgoja in skrbno negovanje je pa prineslo ljutomerskemu okraju tudi že mnogo denarja. Pomen gojitve ameriških dirkačev je pa z zadnjem časa tem pomembnejši, ker edino za nje še danes povprašujejo kupci. Kaj ti angleški polkrvneši in tudi težji, ki se tudi gojijo na Murskem polju so brez vsake cene. Pokojna Avstrija je njihovo vzgojo pospeševala, da ker jih je rabila za vojaške svrhe. Naša država pa danes uporablja v vojaške svrhe edino le konje, iz njih prejema na račun rep. ar. iz Nemčije. Pa tudi pozneje, ko bodo odpadle reparacije, ljutomerski konji ne pridejo v poštev, ker je v južnih krajih naše države mnogo za vojaštvo pripravnejših konj. Dirkači pa bodo imeli vedno svoje odjemalce, ker njih ne bo izpodrinil automobil, kot se je to danes zgodilo težkim konji.

Prekmurci, ki gojijo danes izključno težko pasmo, ki je izboljšana s importiranimi belgijci se danes v obče pritožujejo da svojih konjev ne morejo prodati tudi za nizko ceno. Da bi povpraševanje po težkih konjih narastlo ni pričakovati, ker se je fabrikacija avtomobilov v zadnjem času tako pomnožila in pocenila, da je za prevažanje blaga boljše in ceneje uporabljati avtomobil kot pa konje. Zato je za priporočati, da se tudi naši Prekmurci začnejo zanimati za ljutomerske konje, kateri bodo za poljska dela na ravnini mnogo pripravnejši kot težki in bodo tudi vedno našli dobre odjemalce.

Priznati moramo, da se je pokojna Avstrija mnogo zanimala za konjerejo. Vsled trajnega importiranja ameriških dirkačev je iz njihovih potomcev na murskem polju nastala prava domača konjereja, ki se je popolnoma prilagodila klimatičnim razmeram. Ljutomerski dirkači so hitri in vstrajni ter za vsako delo uporabni tudi za zmerna težja dela. Kmet sploh nima takih opravil, ki bi ga ne mogel stemi konji opraviti. Ljutomerska konjereja pa je danes že tako daleč dospela, da se prav lahko zdrži sama da se namreč uporabljajo tudi samo domači žrebci. Seveda je potrebno da država priskoči s svojimi sredstvi na pomoč, da konjereje tudi v gmojnem oziru podpira. Treba je, da se ob priliki vsakoletnega premovanja, delijo mnogo večje nagrade kot dosedaj, da se na ta način pospešuje vzgoja dobrih in lepih konjev. Potrebna so pa tudi strokovne predavanja o vzgoji in negovanju konjev ker še je v tem oziru mnogo napočnih pojmov.

Državna uprava še dosedaj vedno vzdržuje v nekaj polkrvcih angleških žrebcev. Boljše bi bilo, da bi se ti nadomestili z domačimi potomci ameriških dirkačev. Le za najboljše kobile naj bi se preskrbelo najboljše dirkače tako, da bi se požlabljevanje ljutomerskih konjev nadaljevalo. Naša država je dosedaj pokazala mnogo premalo za zanimanje konjerejo. Največja in najvstrajnejšega zaščitnika, pa so imeli ljutomerski konjerejci v baronu Rozmani tu. Njegova zasluga je da se je ljutomerska konjereja tako visoko povzdignola. Že za časa bivše Avstrije je on neprestano deloval za povzdigo

ljutomerske konjereje. Čeravno je Nemec iz Dunaja se ni nikdar niti nacionalno niti politično udeleževal. Ljutomerski konjerejci mu bodo ostali vedno hvaležni. Postavil si je s tem pač najlepši spomenik, da bo veljal vedno za ustanovitelja ljutomerske konjereje.

Našim konjerejcem pa naj bodo letošnji uspehi v spodbudo, da se še z večjo vneto poprimajo vzgoje ameriških dirkačev ker edino oni jim bodo prinašali pošteno plačilo za njihov trud.

Naš list boš vedno posvečal največjo pažnjo konjereji ter bomo prinašali tudi po možnosti strokovne članke.

Razglas o prijavi vinskega pridelka. Finančno okrajno ravnateljstvo v Mariboru opozarja vse proizvajalce vina, da so zavezani v roku 10 dni od dneva, ko so izprešali vino, prijaviti dobljeno količino vina pristojnemu oddelku finančne kontrole. Nadalje je vsak, kdor proda vino, dolžan, da prijavi pristojnemu oddelku finančne kontrole prodano količino vina, predno ga izroči kupcu. Na vsako tako prijavo dobi prodajalec vina od fin. kontrole za nezatrošarinjeno vino kontrolni list, za zatrošarinjeno vino pa svobodnico mora prodajalec izročiti istočasno z vinom kupcu, ki pa mora kupljeno vino tekom 24 ur po prejemu prijavi svojemu pristojnemu oddelku fin. kontrole ter izročiti istemu tudi kontrolni list oziroma svobodnico. Če pa je dobil kupec vino s kontrolnim listom, mora tudi, v gori omenjenem roku 24 ur plačati odpadajočo trošarino in event. občinsko doklado k trošarini. Kdor ne prijavi tekom 10 dni svojega vinskega pridelka ali opusti prijavo vina, bo kaznovan po členu 85 trošarinskega pravilnika na denarno kazen 1000 din., katera

kazen se ne more znižati. Kupec vina, ki ne prijavi tekom 24 ur prejetega vina in ga ne zatrošarinini v istem roku v slučaju, da je sprejel nezatrošarinjeno vino, se bode smatral v zmislu člena 77 titroš. prav. kot tihotapec ter ga čaka kazen v petkratnem znesku prikrajšane trošarine. Tudi se mu zapleni vino, ki ostane tako dolgo zaplenjeno dokler ne plača prikrajšane trošarine in kazni.

Carinarnica M. Sobote nam javlja.

Ker tukaj v Prekmurju še vedno kupujejo cerkvene občine zvonove v N. Avstriji ali pa na Madžarskem, je potrebno, da se pri uvozu robe (zvonov) v našo državo poleg računov priloži tudi »Uverenje o poreklu robe« (potrdilo, da je bila ta roba resnično izdelana v N. Avstriji ali pa na Madžarskem). Kdor nema tega potrdila, plača maksimalno carino. So pa tudi gotove olajšave za siromašne cerkv. občine, ki potrebujejo zvonove itd. za cerkev. Če hočejo, da me plačajo carine, morajo to prositi na Generalno Direkcijo Carine v Beograd. Direkcija pa težko odobri, ker pravi, da imamo v naši državi že dovolj takih fabrik, ki izdelujejo te predmete.

To pojasnilo damo cenjenemu uredništvu zaradi tega, da priobči v svojih c. Novinah ljudstvu v ravnanje ker prošli teden je neka tukajšnja cerkvena občina uvozila zvonove in ni imela omenjenega potrdila (Uverenje o poreklu robe). Vsled tega je bila za par jezerov dinarjev oškodovana.

V vojno muhično šolo v Vršču se sprejme 120 gojencev. Onim mladeničem, ki imajo veselje do muzike, se to šola priporoča, ker si lahko s tem ustvarijo eksistenco. Podrobnejše pojasnila da vsako srezko poglavarstvo.

Kmetiška ljubezen.

JOSIP KOSLANJEVEC

Iz goste megle, štera se je vlekla med malimi bregovi na tem kraju Nanosa, je šitalo tenko, tak da se je čutilo, kak če bi kapale same igle s svojimi ostrimi špicami. Šlo je skoz obleke, skoz kože, čisto do čunte do mozga. Konj šteri me je vleko po voski, blatni poti gori se je troso, kašilo in grizo železo med čelustami, tak ka so se na krajih prikazale belkaste (bele) pene. Listje drev, štere so rastle pri poti od vetra vugnjene je postajalo žuto tu pa tam padalo in šumatalo v grabo v zamazano in blatno žuto vodo. Tu pa tam je smuknila prek poti iz grma v grm rdečkasta taščica, žalostno se trosela s svojimi premočenimi perotami...

Ta morela nad mojo glavo! Niti ena kaplica ni ostala na njej; kak skoz pavučivo je curila edna za drugo skoz redko blago, štero je razširjeno med tenkimi železnimi šibicami, štere so svetile skoz nje. Skoron je bilou okoli mené in pod menoj malo, mrzlo ledeno jezerce (potok), čeravno sam bilou preveč truden sam se pa ta premiko, ka bi najšo eden peden sühoga mesta.

Pa vse zaman!

Moj foringaš je sedo poleg mene kak lipov kejp. Cedilo se je od njegovega krščaka, šteri je mōo kraje doj povznejene, kak iz punoga žleba; teklo mi je na čelo, za šinjek, po kaputi, v rokave, pa za vse to se on ni nikaj brigal. Na moje stonanje ni niti odgovoro, samo cukno je z ramami id palik mi je špricnola mrzla kapla v obraz...

Tou je bilo potlivanje v prvo mojo slizbo! Te den je bil nikši slab prorok kesnejših, meglenih, deževnih, trpljenja punih dni mojega življenja. No pa to ne paše esi!

Proti poldnevi sva prišla (pripeljala) v ves, štera bi mi mogla biti moja nova domovina, za eden čas.

Edno nedelo zadvečara je bilou, ka sam ga spozno. Būo je srednje velki, liki sūrki, okroglih prsi in spečenoga lepoga, kak iztesanega obraza, na šterom se ni genila niti ena žila. Iz temnih oči pa je sijal plamen nenavadne noutranje občutljivosti. Hodil je vsikdar z povzdigneno glavo, in se je držo vednako kak sveča.

Tou je būo Anton Rejec, mladénič, star 26 let, edini sin staroga Rejca, šteri si je lego pred ništernimi kedni na vōčni počitek. Antonove sestre so se oženile, in on je ostalo sam doma s svojo materjo v hiši, štera je bila fital vōre od vēsi. Stari Rejec je mōo tam oštarijo že bog zna kak dugo in pa tudi precu velko in

dobro obdelano in redno kmetijo. Malo njegova kmetija, malo krčma, stoječa na legom kraji poleg cesté sta njemi telko prinesli notri, ka je lejko lepou živo s svojo družino (familijo). Ja pa dekle njegove so zrasle, mōo jih je štiri, in te je stari Rejec zaletel. Zapisal njim je preveč velke erbij, sakši osemsto zlatih ranjški, štere so se gori tabulerale na hišo in na grūnt. Pred svojo smrtjo stari nej plačo te dug, in zato ga je erbao njegov sin. Šteri je prejk zōo uštarijo in pa kmetijo.

Stari Rejec je būo ešče topeo v grobi, pa so že začeli Antonovi svaki eden za drugim glasiti, naj njim vō plača erbij, zato ka nūcajo peneze. Anton je mōo penez po očovim grūntom. Mislo si je kak bi se naj rejšo iz te nevole, skleno je, da se mora oženiti in žena njemi bo prinesla telko, kelko more vōplačati sestram.

Začno je gori šteti v svoji glavi vse bogše hiže, v šterih je bila kakša lejpa dekla. Ja pa kelko jih je pozno, so se mu vidla ali prebogata, pregizdava ali pa so bile malo slabe pri penezih.

Pa ešče nekaj je bilou! Pred par dnevi ga je za vesi srečala Rožanova Katika, najlepša mladenka v celi vesi. Pozdravila ga je tak sladko, da njemi

je nogla nejhoteč obstala, da ji je dugo gledlo v njeni lejpi obrazek, z ljūbez-nivimi jamicami, in s čarnimi očmi. In pitala ga je zakoj ne pride nikdar v ves večer; vej pa ešče nej niti tak stari, niti nej tak grdi, ka bi se mogo ogibati deklet! Što pa bi se protivo takšim rečem? Malo se je poškrabe za vūjami, ar ni znao napraviti kaj bogšega pa niti z obrvmi ni migno, nika se nej genilo na njegovom obrazi, samo njegovo oko se je malo bole svetilo.

Ona pa njemi je potrdila njeno žūlavo pravo roko in mu želela »lejko noč«. No, ka pa je ščela? On ji je mogo dati tudi roko, pa je to napravo tak naopačno, ka ga je ešče gnes den sram tiste naopačnosti, Katikin tanač pa je Anton poslušio in je istina vačasi šou notri v ves k drugim vesničkim pojmom, kda so popevali pod Katikinov oknov. In kda je būo on poleg se je zagvūšno pokazala ona pri okni. Anton je zdaj večkrat dosta mislo na Katiko.

Ja, ka pa si moremo? Oua je če srmaškega želarja, šteri žive od dnevnoga dela pri lūckih; kde pa naj zeme tistih tri jezerodvejesto ranjškov, štere on, Anton tak krvavo nūca? Oh oh, Katiko bi si vzōo če bi mejla samo polovico; drugjo bi že nikak vkūper spravo! Ali nika, nika, nika oh!

(Nadale sledi)

ONIMA, KOJU PUTUJU NA ZNANJE.

Dosadašnji Putnički Ured Jadransko-Podunavske Banke u Beogradu, pretvoren je ovih dana u jedno posebno društvo pod imenom „TRANSOCEANIK“, -Jugoslavensko dion. društvo za prevoze putovanja. Sjedište je društvu u Zagrebu (Pelrinjska ulica 6), a glavna mu je podružnica u Beogradu, u Nemanjinoj ul. br. 3 (prokraj stanice i hotela „PETROGRAD“).

„TRANSOCEANIK“ će kao nasljednik Putničkog Ureda Jadransko-Podunavske Banke voditi takodje i Glavno Zastupstvo za Jugoslaviju najvećeg talijanskog parobrodarskog društva „NAVIGAZIONE GENERALE ITALIANA“, sa čijim modernim i brzim transatlantičnim najradje putuju iseljenici iz naših krajeva.

„NAVIGAZIONE GENERALE ITALIANA“ podržaje najbrže pruge iz Evrope za Brazil, Uruguay, Argentinu, te za glavne luke Srednje Amerike Južnoo Pacifika (Equator, Peru i Chile). Ovo društvo podržaje jednu izvrsnu prugu sa New-Yorkom, a od lanijske godine je otvorilo redovitu prugu sa brzim ladjama za Australiju.

„NAVIG. GEN. ITALIANA“ počela je sada da prima i besplatne putnike za Brazil, pa ko se zanima za putovanje u tu zemlju, neka se obrati na „TRANSOCEANIK“ u Zagrebu (Pelrinjska ul. 6) ili u Beogradu (Nemanjina ul. 3.)

„TRANSOCEANIK“ je preuzeo agencije za Jugoslaviju za razna druga parobrodarska društva, koja podržavaju pruge sa Blizim i Dalekim Istokom, glevnim lukama Sredozemnog Mora, Zapadne Afrike i t. d. 2—1

Poslano *)

Vönazvésztim i naznanim, ka od mené raznásani oni glászi, ka sze od-szelim i ne bodem dugse delao i. t. d. je neisztinszki i brezi temela. Jasz kak do etimao, fak i potomtoga naprej na obsinsztva zadovolnoszt — moje pozványe nadaljevao bodem

OSKÁR HEIMER
koncesijonerani zobotehnik.

Ezennel kijelentem, hogy a rólam terjesztett hírek, miszerint elkölözöm, nem dolgozom stb. valótlanok. Én ezután is úgy mint eddig a közönség teljes megelégedésére szakmámat tovább folytatom.

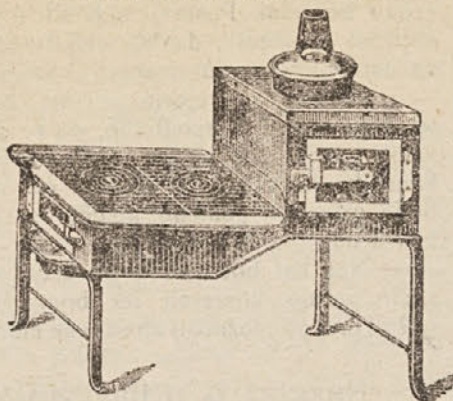
HEIMER OSZKÁR
engedélyezett fogtechnikus.

*) Uredništvo odgovarja, v kolikor do-loča zakon. 5—1

PETERKA IVAN

železnina „li kosi“

MURSKA SOBOTA.

Priporočam vsefélé železo, traverze, plüge, škéri, kotle za žganje, železne-križe, „Alfa“ kotle šparherde, peči, posodo i. t. d. in vsefélé drugo železno blago, po najfalejšoj ceni. 7—1

SALONIT

je najbôgsa pokrivátja pala. Bôgsa je kak kaksastécs druga pokrivátja ná-prava ár je lehka, nezgoríva i trplíva, záto túdi najfalésa. „SALONIT“ je po nigdasnyem Hatschekovom ETERNIT sistemi narejeni. Delajo ga v SOLINI pri Spliti. — Prémurszko szkladis-cse je pri:

ČEH & GÁSPÁR trgovini
v MURSKA SOBOTA.

Vsze potřebno sze zvê túdi tam. 6-1

NA PRODAJ

je upeljana cementarna z vsemi modeli itd. ter trgovina s stavbenimi potrebščinami v sredi mesta Ormož s hišo, gospodarskim poslopjem ter vrtom v izmeri 3/4 orala za ceno dolarjev 3.500 — Ponudbe Alojziji Robinšak Ormož. 4—1

V nedeljo dne 5. oktobra t. l. vrši se v VRŽEJU v gostilni AL. SERŠEN

VINSKA TRGAŽEV

ki jo priredi veržejsko strelsko društvo. Začetek ob 2. uri popold. Svira ciganska godba. Vstopnina 5 Din za osebo. K obilni udeležbi vabi 8-1 ODBOR.

Po zelo ugodnih cenah

se dobi vsakovrstno vsefele manufakturno blago za ženski in moški obleč, fiine čevlje za gospode, dame in otroke ter Singer šivalni stroji za šivilje, krojače (sabole), čevljarje (šujstre) pri

Brata Brumen
Murska Sobota

poleg sodnije (birovije.)

Na zalogi imata vedno dosti porhatov, velorjev, flanelov, pikejev, štofov, cajgov, tiskovin (drukov), oksfordov, cefirjev, klotov, „vebercajgov“, grenadinov, satinov, volnenega blaga, vse vrste robcev za na glavo, pletenih (naštrikanih) robcev, nogavic, odej (poplanov), koc, posteljnih garnitur, posteljine, srajc itd. itd.

Singer-šivalni stroji na mesečne obroke (rate) dve leti.

Šparajte!!

Prekm. posojilnica

reg. zad. z. o. z.

v Murski Soboti

šolska ulica 233 (v hiši dr. Škerlaka) oziroma v LENDAVSKI ULICI 58 (izraelska župnija) sprejema vloge na hranilne knjižice in tekoči račun ter jih obrestuje po

12%

Večje in stalne vloge po dogovoru.

Daje posojila proti vknjižbi, poroštvu in zastavitvi.

9—1

Hogyha jó és olcsó ruhát akar venni, akkor menjen el az ujonnan nyitott férfi-szabó üzletbe Mur. Sobota Fő-tér, a Most-féle házban a Dobrai vendéglő mellett.

Kapható mindennemű férfi és gyermek ruha. Igen olcsó árban. Mielőtt akarna valamit venni, előbb nézze meg az új üzletet.

Tisztelettel

Aleksander Horvat
szabó.

3-1